

Consider everything an experiment.

Consider everything an experiment.
We're breaking all the rules.

(John Cage, *Ten Rules for Students and Teachers*)

Niks is erger aan schrijven dan te vroeg weten waar je heen gaat. Enkel nog de lege plekken vullen met je woorden, die hoe verder je vordert steeds droger worden. Dat is iets anders dan weten waar je mee bezig bent. Want als je je onderwerp onder controle hebt, kan je het de sporen geven en in een dubbele galop de heuvels over naar onbekende vergezichten. Maar als je bij de eerste hoofdletter al weet wat de zinnen voor de laatste punt zijn, dan zit je op het houten paard van de eeuwig dezelfde rondjes draaiende draaimolen.

Wanneer ik schrijf, geef ik mezelf een opdracht. Probeer ik mezelf uit te dagen door op zoek te gaan naar wat ik nog niet eerder heb gedaan. Naast de inhoud, die altijd leidend is, zoek ik een haakje in de vorm, de spanning van de eerste keer. Het experiment.

Zo wilde ik bij [Lola](#) een onderzoek doen naar neo-barok. Naar het stijlmiddel van de krullen en de frutsels, maar dan in de taal. Terwijl ik voor [Conversations with my Mother](#) jazz wilde schrijven, op zoek naar de loops en het tikken van de hihat. En bij [Taxi](#) dook ik in de wereld van de film noir, waar tijd nooit chronologisch loopt en voice-overs praten in kreupelpoëzie waarin de dood naar kamperfoelie geuren kan.

In het project waaraan ik nu werk, zal ik niet snel weten waar het heen gaat. Samen met de componisten [Strijbos&Van Rijswijk](#) maak ik voor productiehuis [De Nieuwe Oost](#) een voorstelling met als subtitel *Walk With Me*. Deze zal in het Hoornse Bos achter de Hêdredersplak tijdens [Oerol](#) in première gaan. Al is voorstelling waarschijnlijk niet het juiste woord. Eigenlijk ontwikkelen we een locatiegebonden hoorspel, die te horen is via een *app* op je iPhone of iPad. Deze *app* werkt middels GPS, dat wil zeggen dat wat je hoort afhankelijk is van je locatie. Loop je linksaf het bos in, dan hoor je een andere tekst en een ander geluid dan als je rechtdoor de hei op loopt. En dat werkt vrij precies, je kan elke zin, ieder woord zelfs, op één specifieke plek vast pinnen. Zodat zelfs de woordvolgorde afhankelijk is van de looproute.

Elke individuele toeschouwer bepaalt dus, door de richting die hij kiest, welk verhaal hij hoort. En op welke manier. De werktitel van deze voorstelling zonder levend aanwezige acteurs is: *En Hier is Lijf*.

Nu heeft de toneelschrijver naast zijn grootste wapen de taal nog twee andere belangrijke wapens tot zijn beschikking: Tijd en Ruimte. Tijd als de tijd die hij het verhaal laat beslaan; als de chronologie waarin de hij de gebeurtenissen plaats laat vinden én de volgorde waarin hij informatie aan zijn publiek geeft.

Ruimte als de plek(ken) waar zijn verhaal zich afspeelt naast de letterlijke ruimte: zit het publiek in een theaterzaal of op locatie, wat is het decor, wat ziet de toeschouwer.

In dit project zijn deze twee wapens mij uit handen geslagen. In dit project bepaalt de dwalende toeschouwer (of: toehoorder) zelf zijn route. Hij luistert via zijn koptelefoon naar de muziek en de tekst en wandelt door een verhaal dat hij zelf, onbewust, bepaalt. Het hele gebied, dat twee stukken bos, een lap heide en een duintop omvat, staat niet onder mijn controle. Het publiek bepaalt telkens een eigen chronologie. De structuur van het verhaal verandert per wandelaar. En tóch moet mijn tekst een verhaal vertellen.

Dus in plaats van een klassieke narratieve structuur, waarin 'en toen' volgt op 'en toen', experimenteer ik met een meer associatief narratief. In plaats van een anekdote, plot of een onthullingsdramaturgie, gebruik ik de meer poëtisch vertellende kant van het theater. En ik hoop dat dit leidt tot een caleidoscopisch geheel waaruit een liefdesgeschiedenis met een verdwenen beminde naar voren komt. En dat in een landschap dat, onder eeuwige invloed van water en wind, zelf verraderlijk veranderlijk is. Op Terschelling wordt geen stap op zelfde grond gezet.

PLEKKEN

Speellijst van Conversations with my Mother:

<http://www.diamantfabriek.nl/>

Strijbos en Van Rijswijk

<http://www.strijbosvanrijswijk.com/cms/>

De Nieuwe Oost

<http://www.denieuweoost.nl/>

Oerol:

<http://www.oerol.nl>